

Rèquiem?

¿H an entrat encrisi, en aquests darrers anys, les activitats i els espais culturals col·lectius? Jo diria que sí, sobretot en les petites ciutats. La crisi, perceptible en la disminució de concurrència a exposicions, concerts, conferències, etc., és especialment notòria en els camps del cinema i el teatre. En serien fets simptomàtics, per exemple, la recent clausura, aquí i allà de les nostres comarques, de diverses sales de projecció i representació. Penso ara en el Victòria de Banyoles, la Sala Edison de Figueres o el Fortuny de Blanes. Segurament hi podríem afegir molts noms més. Pel que fa al teatre, les agrupacions locals, malgrat l'oxigen de les subvencions institucionals, travessen un moment molt difícil derivat de la poca capacitat de *convocatòria i alhora del poc interès del públic pel seu treball*. Tot plegat és lamentable.

No obstant això, contra el que podria semblar, no estem pas vivint un temps de desculturització massiva. La crisi no és pas de la cultura, sinó d'uns àmbits i d'unes formes culturals. En les ciutats petites i mitjanes, podríem dir que estem assistint, globalment, a un replegament de l'activitat i el consum cultural cap a l'esfera de la privacitat, de la intimitat casolana. Els espais culturals col·lectius se'n van en orris mentre els centres de distribució i venda de productes culturals de consum domèstic proliferen com mai: videocentres, discocentres, llibreries, etc. La dimensió social de la cultura perilla de ser anihilada pel progrés, que permet consumir dins cada llar productes culturals contra els quals les empreses i agrupacions locals no poden competir: contemplar sense sortir de casa l'últim òscar o una tragèdia de Shakespeare, escoltar una magnífica simfonia o un concert de rock, llegir l'últim bestseller americà o un llibre de poemes, seguir per televisió o ràdio un interessant debat...

La qüestió, per part de les institucions —Ajuntament, Diputacions, Generalitat—, és la següent: ¿cal sotmetre's a la inèrcia del temps o bé cal intervenir enèrgicament per corregir-la? I, si l'opció és aquesta última, encara queda un punt essencial: ¿què cal fer perquè la intervenció sigui eficaç?

Encara les comarques

Quan portem més d'un any i mig d'ençà que es va consultar als distints municipis la conformitat a l'adscripció a la comarca a la qual pertanyeren durant la Generalitat republicana, noves veus s'han alçat contra les decisions preses pel govern de la Generalitat de Catalunya.

Fins al moment, a les terres gironines, a part de la creació de la comarca del Pla de l'Estany, s'han desestimat la resta de peticions que varen formular diversos ajuntaments a la consulta.

El municipi de Mieres, que en el seu moment va manifestar la voluntat de continuar a la Garrotxa, vol sol·licitar la seva incorporació al Pla de l'Estany. Malgrat que la tendència política de l'ajuntament segueix essent la mateixa, s'ha fet una consulta popular, el resultat de la qual ha estat favorable al canvi; ara, s'està esperant que el consistori rectifiqui l'acord. Aquest canvi d'actitud al nostre entendre és molt raonable, ja que des de fa molts anys la realitat socio-econòmica d'aquest municipi, i en especial els fluxos viaris, estan més vinculats a Banyoles que a Olot.

Dos municipis selvatans, Caldes de Malavella i Anglès, es pronunciaren per un canvi de comarca, tot i al·legant que els serveis necessaris per als seus habitants eren de més fàcil accés a la comarca del Gironès que no pas a la seva actual comarca i en especial a Santa Coloma de Farners. El Parlament català ha resolt negativament la seva petició, per considerar que seria un error que ambdós municipis canviessin de comarca en solitari, sense tenir en compte els municipis veïns.

A partir d'aquesta argumentació, sembla, doncs, que la possibilitat perquè prosperin aquestes propostes pot dependre d'un acord polític entre els ajuntaments veïns.

A propòsit de Sta. Coloma

Els fets racistes de Santa Coloma de Farners —i parlo de racisme encara que hi hagi qui afirmi que a Catalunya no n'hi ha— han mostrat l'agilitat d'alguns polítics per fugir d'estudi. Ràpidament ha començat el joc d'acusacions i, superant la dimensió estrictament local, se n'ha parlat arreu del país, a nivell de ciutadà del carrer i, també, al Parlament català.

Aquests fets han demostrat que sovint l'acceptació teòrica dels Drets Humans (precisament ara fa 40 anys de la seva proclamació solemne) i la realitat de la vida diària no van pel mateix camí. Davant el fet de l'establiment d'uns determinats grups ètnics i culturals a casa nostra (no de tots, només d'alguns concrets), bona part de la població reacciona dient: que s'estableixin, sí, però no al nostre poble (o barri), millor que ho facin al del costat; i així tothom se'ls treu de sobre.

Per què tancar els ulls a la realitat cada vegada més plural de la nostra societat? Els experts afirmen que la realitat pluriracial i pluricultural a Catalunya augmenta i serà un fet normal en la nostra vida col·lectiva. Paquistanesos, coreans, gambians, japonesos, gitanos, marroquins... —ens agradi o no— formen i formaran part de la nostra societat.

Davant d'aquesta constatació em pregunto si la qüestió de fons rau, com alguns ens volen fer creure, en el no compliment de la Llei d'Estrangeria; o en el retret d'una campanya excessiva i tendenciosa d'alguns mitjans d'informació; o en l'acusació, per part d'alguns sectors, que els negres tenen drogues; o... Voleu dir que no ens estem desviant del tema de fons?

Crec que el tema fonamental no és aquest. La qüestió de fons és com hem de contribuir tots (governants, partits, institucions públiques i privades, ciutadanes i ciutadans) a construir una societat catalana diferent: acollidora, fraternal, solidària, justa, integradora i, al mateix temps, respectuosa amb totes aquelles persones que hi vénen a viure i treballar. Aquesta és la nostra responsabilitat.

J.N. SANTA EULÀLIA

MARGARIDA CASTAÑER
ISABEL SALAMAÑA

SALOMÓ MARQUÈS

«El Número» d'en Comadira

La llibreria 22, de Girona, ha publicat, com a cloenda dels actes del seu desè aniversari, una revista de número únic, dirigida per Narcís Comadira i titulada «El Número». A la revista hi han col·laborat vint-i-dos escriptors, onze de llengua catalana i onze de llengua castellana, que, en els seus articles, havien de parlar del/dels llibre/s que més els han influït o que més significatius han estat en la seva vida.

Amb «El Número» a les mans, hom constata que a la revista hi ha encerts evidents al costat d'aspectes molt més opinables. En principi el fet mateix que una llibreria, per commemorar un aniversari important, hagi editat aquesta publicació d'élite és lloable perquè denota una inquietud per la cultura viva que, per paradoxal que pugui semblar, no sempre existeix en el ram. Aviat ens posaríem d'acord també que el disseny de «El Número» és molt correcte i sense estridències, cosa que avui dia s'agraeix especialment. La polèmica, però, pot estar en el fet que una publicació gironina reparteixi les seves planes a parts iguals entre català i castellà, però si les coses es miren des d'un punt de vista estrictament literari, diré que me n'alegro, perquè els dos millors articles, pel meu gust, són en llengua castellana (Gil de Biedma i Eduardo Mendoza). D'altra banda, però, la tria dels autors, segons va dir el mateix Narcís Comadira en la presentació de l'obra, es va fer a partir dels amics del poeta gironí i com que hom ja està més que cansat d'aquest mal nacional que és l'amiguisme —i més quan es tracta d'un amiguisme satisfet— lamenta que Comadira no hagués tingut la voluntat de fer una tria més ambiciosa que inclogués escriptors que, tot i no gaudir de la seva amistat, són mestres en les arts literàries i haurien col·laborat de bon segur en el projecte. L'antologia d'amics d'en Comadira, tot i que té alts i baixos, suposa, però, una bona immersió en el fetixisme literari, i això, a fi de comptes, sempre és agradable.

MIQUEL PAIROLÍ

El TGV: un cop d'aire

Les comarques de Girona i especialment el Pla de Girona han estat tradicionalment, com Catalunya, terra de pas. Passadís inevitable, bressol de cultures. És una vella tradició antiga com la humanitat i potenciada exemplarment des de l'època romana. Per entrar a Hispània, el Portús i el Congost sempre han estat passos obligats.

Ho són fins ara per les carreteres i el ferrocarril i ho hauran de ser en el futur. És tan clar que els passos difícils exigeixen solucions factibles que les comunicacions han buscat sempre les vies obertes per les valls dels rius entre muntanyes.

És el que ara està passant tan amb la proposta de variant de la N-II com amb les propostes de traçat del TGV. En tots dos casos, hom ha analitzat solucions que acaben al Congost i curiosament una de les alternatives del TGV també passa per Sant Daniel, tot i que se n'ha fet un ressò menor que de la variant.

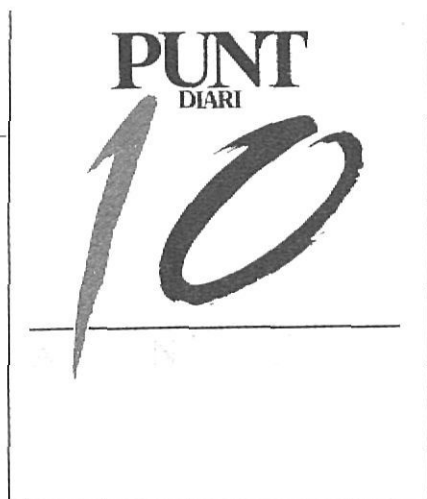
Sabem òbviament que, per concepte, un tren d'alta velocitat —altíssima velocitat pels estàndards que coneixem— és un tren que para poc. Però tot sembla indicar que parará a Montpeller, després a Perpinyà (180 Km) i de Perpinyà a Barcelona (190 Km.).

Potser és raonable, ateses les necessitats d'acceleració i frenada. Però també és cert que en la proposta compartida per Pujol i Maragall d'una regió econòmica transpirinenca, el TGV parará a dues ciutats franceses i només a Barcelona. L'aportació francesa a la regió serà d'un teixit de ciutats; l'aportació catalana serà d'un cap i casal.

Si a més de la velocitat compta el servei, Girona podria demanar raonablement una parada; per enllaçar amb l'aeroport i amb la Costa Brava.

Si preval només la velocitat, el TGV passarà com una exhalació pel Pla de Salt i ens tocarà només un cop d'aire: una ràfega instantània de vent de ponent, el TGV, un punt perdent-se en l'horitzó. I un territori per articular.

JOAQUIM NADAL I FARRERAS

Deu anys

El desè aniversari de «Punt Diari» ha estat precedit de la nota negativa de la desaparició de «L'Olotí». La coincidència no deixa de tenir el seu significat. Els deu anys del diari són també els deu anys d'un canvi quantitatiu i qualitatiu de la nostra premsa, que ara fa difícil la supervivència de publicacions mancades del suficient suport econòmic.

«Punt Diari» va néixer d'una acció voluntarista i ha reeixit per una inversió i una bona gestió empresarial. Poca gent creia en la seva viabilitat, s'ha de recordar, i sense aquella empenta potser no hi hauria hagut a Girona un diari en català i progressista. Però només amb la bona fe del grup inicial tampoc no n'hi hauria hagut prou.

«Punt Diari» ha esdevingut el diari més important de comarques i té una posició destacada entre els que a Espanya s'anomenen diaris provincials. Com abans el bisetmanal «El 9 Nou» a Vic i Osona, «Punt Diari» ha demostrat que una premsa quotidiana i massiva en català és possible i ha incorporat a la lectura de la premsa un nucli important de nous lectors. Fins i tot l'ara «Diari de Girona» s'ha beneficiat de l'onada.

Per les mateixes setmanes, els actes de voluntat setmanal del periòdic de l'escurada esquerra olotina han tingut un límit. Amb «L'Olotí» s'acaba una llarga època de periodisme progressista a Olot, que es remunta a molt abans de l'aparició estricta d'aquesta capçalera. «L'Olotí» era també la continuïtat renovada de l'antic «Olot-Misión», el més agosarat i combatiu dels nostres setmanaris catòlics sota el franquisme, dels que varen preparar el terreny per a un diari com el «Punt».

A Olot ara hi ha un buit i a Girona un diari al qual cada dia es podrà exigir més.

JAUME GUILLAMET

ANIVERSARI

INFRASTRUCTURA

PREMSA